

Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets rekommendation till universitet, yrkeshögskolor och anordnare av gymnasieutbildning, yrkesutbildning, fritt bildningsarbete och grundläggande utbildning för vuxna under coronavirusepidemin

- **Uppdatering 26.4.2021:** De ändringar som 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar (147/2021) förutsätter har tillagts

Lagliga grunder och befogenheter

I enlighet med 8 § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) ska regionförvaltningsverket samordna och övervaka bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt område. Samkommunen för sjukvårdsdistriktet ska styra och stödja bekämpningen av smittsamma sjukdomar i kommunerna och verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården, utveckla diagnostiseringen och behandlingen av smittsamma sjukdomar på regional nivå samt utreda epidemier i samarbete med kommunerna. Regionförvaltningsverket och samkommunerna för sjukvårdsdistriktet i dess område ska samarbeta för att bekämpa smittsamma sjukdomar. Regionförvaltningsverket fattar de administrativa besluten enligt lagen om smittsamma sjukdomar med hjälp av den expertis som finns i samkommunen, i specialupptagningsområdet och vid Institutet för hälsa och välfärd.

Enligt 9 § i lagen om smittsamma sjukdomar ska kommunerna inom sina områden organisera bekämpningen av smittsamma sjukdomar enligt denna lag som en del av folkhälsoarbetet på det sätt som föreskrivs i folkhälsolagen (66/1972), hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) och lagen om smittsamma sjukdomar. Att bekämpa smittsamma sjukdomar omfattar enligt lagen förebyggande, tidigt konstaterande och uppföljning av smittsamma sjukdomar, behövliga åtgärder för utredning eller bekämpning av epidemier samt undersökning, vård och medicinsk rehabilitering av den som insjuknat eller misstänks ha insjuknat i en smittsam sjukdom samt bekämpning av vårdrelaterade infektioner.

Skyldigheter enligt lagen om smittsamma sjukdomar för att förhindra spridning av coronavirusepidemin

En temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (147/2021) trädde i kraft den 22 februari 2021. Till lagen fogades paragrafer som gäller nya åtgärder för att förhindra spridning av coronavirusepidemin (58 c–58 h §) samt myndigheternas ansvar för genomförandet och övervakningen av åtgärderna (59 a–59 e §). Ändringarna gäller till den 30 juni 2021.

58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar förpliktar också utbildningsanordnare. I 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivs det om skyldigheter som ska iakttas i verksamheten i syfte att förhindra spridning av coronaviruset i fråga om de aktörer som anges i lagen. Skyldigheterna gäller direkt med stöd av lagen och förutsätter inget separat myndighetsbeslut. Skyldigheterna enligt paragrafen är att

- de som är verksamma i läroanstalter har möjlighet att rengöra händerna,
- de som är verksamma i läroanstalter ges instruktioner om upprätthållande av tillräckliga avstånd, om rengöring av händerna och om andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta,
- rengöringen av utrymmen och ytor effektiviseras utöver vad som någon annanstans föreskrivs om rengöring när det verksamma i fråga samt
- vistelsen i fråga om dem som är verksamma i läroanstalter ska ordnas så att personerna fördelas så glesst som möjligt med beaktande av verksamhetens särdrag och eventuella kundplatser placeras tillräckligt långt från varandra.

Instruktioner kan ges på det sätt som bäst lämpar sig för verksamheten, till exempel genom utrop, skriftliga anvisningar, tavlor, markeringar som styr beteendet i utrymmena eller andra motsvarande effektiva metoder.

Enligt lagen om smittsamma sjukdomar övervakar regionförvaltningsverket och kommunen inom sina verksamhetsområden att skyldigheterna och begränsningarna i anslutning till coronavirusepidemin samt besluten om dem iakttas. Regionförvaltningsverket och kommunen får inspektera aktörens verksamhet och de utrymmen som används i verksamheten och meddela förelägganden om avhjälpan av brister och missförhållanden.

Den som ansvarar för förvaltningen av utbildningsanordnarens lokaler ansvarar för instruktionerna och möjligheten att tvätta händer också i fråga om kvälls- och veckoslutsanvändningen av lokalerna, om det är fråga om verksamhet som anordnaren ordnar. Instruktioner ska ges om upprätthållande av tillräckliga avstånd, rengöring av händerna och annan praxis som förhindrar spridning av smitta. Om det är fråga om verksamhet enligt ett hyresavtal med en utomstående verksamhetsanordnare, kan anordnaren och hyresgästen avtala om fullgörandet av skyldigheterna enligt 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar. Den egentliga verksamhetsutövaren ansvarar för att skyldigheterna fullgörs på ändamålsenligt sätt. Läroanstalternas ansvar utsträcks inte till

utrymmen som används av eller hyrs ut till andra aktörer, till exempel utrymmen för studerandeorganisationer, student- och studerandekårer samt studeranderestauranger.

Syftet med rekommendationen

Syftet med denna rekommendation är att stöda universiteten och yrkeshögskolorna samt anordnarna av gymnasieutbildning, yrkesutbildning, fritt bildningsarbete och grundläggande utbildning för vuxna så att de kan ordna undervisning och annan verksamhet i läroanstaltens lokaler på ett säkert sätt under coronavirusepidemin. Genom att följa rekommendationen kan man minska smittorisken vid läroanstalterna.

Personer med symtom ska inte delta i undervisning eller annan verksamhet som ordnas i läroanstaltens lokaler

Coronaviruset orsakar en luftvägsinfektion med symtom såsom hosta, halsont, feber, andnöd, muskelsmärta, magsymtom och huvudvärk (<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/symtom-och-behandling-coronaviruset>). En studerande eller lärare ska inte delta i närundervisning eller annan verksamhet som ordnas i läroanstaltens lokaler om han eller hon har symtom som tyder på smitta. Inte heller andra personer som arbetar eller besöker läroanstaltens lokaler får vistas i läroanstaltens lokaler om de har symtom. Om en person insjuknar under dagens lopp måste han eller hon omedelbart lämna läroanstalten eller gå till ett separat rum. Personer med symtom ska med låg tröskel söka sig till coronavirustestning. Om testresultatet är negativt och symtomen klart minskar, kan den studerande delta i närundervisning och annan verksamhet i läroanstaltens lokaler, även om symtomen inte helt har avtagit. Innan testresultatet är färdigt ska man dock undvika kontakt med andra. Om symtomen senare börjar på nytt eller ökar ska man göra ett nytt coronavirustest och undvika kontakt med andra. Om en studerande som bor i en läroanstalts elevhem insjuknar, ska läroanstalten kontakta den enhet som ansvarar för smittskyddet i den kommun där läroanstalten finns för att bedöma läget och de åtgärder som krävs.

Personer i riskgrupper

De personer som hör till en riskgrupp ska undvika närkontakt under epidemin, och därför rekommenderas det att dessa personer inte deltar i närundervisning.

[Institutet för hälsa och välfärd: Riskgrupper för allvarlig coronavirussjukdom](#)

De åtgärder som gäller personer som arbetar i läroanstalterna baserar sig på arbetsgivarens riskbedömning. Företagshälsovården stöder arbetsgivaren vid riskbedömningen.

Onödig fysisk kontakt bör undvikas

Coronaviruset smittar i första hand som droppsmitta (<https://thl.fi/sv/web/infektions-sjukdomar-och-vaccinationer/sjukdomar-och-bekampning/sjukdomar-och-sjukdomsalstrare-a-o/coronaviruset-covid-19>). Vid läroanstalterna bör man undvika situationer där man är i närkontakt med andra människor. Utbildningsanordnaren och den enhet som ansvarar för smittskyddet i den kommun där läroanstalten finns ska vid behov ge närmare anvisningar om åtgärderna i praktiken.

- De allmänna restriktionerna i fråga om sammankomster gäller i regel inte läroanstalternas undervisning och övriga lagstadgade verksamhet.
- I fråga om offentliga tillställningar som ordnas av läroanstalter ska man följa det som bestäms i statsrådets gällande rekommendationer om begränsningar av sammankomster och i regionförvaltningsverkens beslut om offentliga tillställningar som fattats med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar.
- Om det ordnas undervisning för en stor grupp (t.ex. föreläsningar för en stor publik) ska man använda distansförbindelse.
- Läroanstalten kan genom ett eget beslut bestämma i vilken utsträckning andra än studerande och anställda får vistas på läroanstaltens område.
- En separat anvisning har utfärdats om anordnande av högskolornas antagningsprov
- För att undvika närkontakt bör man ordna lokalerna så att det är möjligt att iaktta säkerhetsavstånd: antalet personer i lokalerna bör begränsas så att ett avstånd på över 2 meter kan hållas till andra alltid när det är möjligt. Om det är nödvändigt att vara i närkontakt (under 2 m), ska man försöka hålla dessa situationer så kortvariga som möjligt.
- Studentrestauranger eller andra måltidsutrymmen kan användas i skift. Under måltider ska det vara möjligt att undvika närkontakt och iaktta ett säkerhetsavstånd på över 2 meter till andra personer alltid när det är möjligt. Om det är nödvändigt att vara i närkontakt (under 2 m), ska man försöka hålla dessa situationer så kortvariga som möjligt. God hygien ska iakttas vid tillredning och servering av maten samt under måltiden.
- I de elevhem som finns i anknäring till läroanstalterna kan studerande dela rum då det är fråga om långvarigt boende. När det gäller kortvarigt boende fattas beslut om detta lokalt och vid behov konsulteras den enhet som ansvarar för smittskyddet. Läroanstalten ska föra bok över de personer som bor i varje rum så att det vid behov är möjligt att spåra smittkedjor senare.

[Arbetshälsoinstitutets anvisningar till arbetstagare](#)

God hand- och hosthygien minskar smittorisen

Coronaviruset smittar i första hand som droppsmitta (<https://thl.fi/sv/web/infektions-sjukdomar-och-vaccinationer/sjukdomar-och-bekampning/sjukdomar-och-sjukdomsalstrare-a-o/coronaviruset-covid-19>). Korrekt handhygien och hosthygien minskar smittspridningen. För att öka medvetenheten om detta rekommenderas det att läroanstalterna delar ut informationsmaterial om korrekta hygienrutiner till både anställda och studerande.

- Alla som besöker läroanstalten ska tvätta sina händer alltid när de kommer in i byggnaden, innan de äter, efter att de har nyst eller hostat och när händerna är synligt smutsiga. Händerna torkas med pappershanddukar för engångsbruk.
- Om det inte är möjligt att tvätta sina händer, ska man använda handsköljmedel. Handsköljmedel ska finnas till hands.
- När man nyser eller hostar ska man ha en näsduk för engångsbruk för munnen och kasta bort näsduken genast efter användningen. Om man inte har en näsduk ska man täcka munnen med armvecket. Därefter ska man tvätta sina händer.

<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/sjukdomar-och-bekampning/anvisningar-for-forebyggande-och-bekampning-av-infektioner/allmanna-hygienregler>

Städning och ventilation

Coronaviruset smittar i huvudsak via droppsmitta, dvs. när en smittad person hostar eller nyser. Det är möjligt att viruset också smittar via beröring. Coronavirus överlever inte längre tider i luften eller på ytor när temperaturen varierar. Vid städning ska man använda ett svagt basiskt universalrengöringsmedel. I sanitetsutrymmen kan städningen intensifieras genom att använda desinfektionsmedel. Man kan följa Arbetshälsoinstitutets städanvisningar.

- Kontaktytor såsom dörrhandtag, armstöd, pulpeter, bord, lampknappar och kranar torkas av minst en gång om dagen, gärna två gånger dagligen.
- Användning av gemensamma arbets- och studieverktyg och arbetsredskap ska undvikas eller rengöras alltid efter varje användning.
[Arbetshälsoinstitutet: Anvisningar för städning](#)
- [Institutet för hälsa och välfärd: En separat anvisning om ventilation har utfärdats](#)

Om det konstateras coronavirussmitta vid läroanstalten

För utredningen av smittkedjor svarar enligt lagen om smittsamma sjukdomar den läkare som i kommunen eller sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittskyddet. Om coronavirussmitta konstateras hos en studerande eller en anställd vid läroanstalten ska det utredas om det har skett exponering och de exponerade ska spåras och med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar sättas i karantän. Den som har blivit smittad med coronaviruset ska således vara borta från läroanstalten i enlighet med smittskyddsläkarens anvisningar.